

Příloha č. 33

CHKO Slavkovský les

Podrobnější informace o maloplošných zvláště chráněných územích, včetně informací z oblasti cestovního ruchu.

1. Maloplošná zvláště chráněná území v CHKO Slavkovský les

Maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) jsou zřizována ke zvýšené územní ochraně přírodovědecky nebo esteticky zvláště cenných nebo jedinečných území. Při vyhlášení se stanovují podmínky jejich ochrany a zpracovává se jejich plán péče, který se v pravidelných intervalech obnovuje. Dle zákona č. 114/1992 Sb. se používají 4 kategorie MZCHÚ: Národní přírodní rezervace (NPR), Národní přírodní památka (NPP), Přírodní rezervace (PR), Přírodní památka (PP). Chráněné území je do kategorie zařazováno dle jeho významu, způsobu obhospodařování, rozlohy a přísnosti ochranných podmínek.

Přehled maloplošných zvláště chráněných území (ke dni 30. 7. 2014):

Většina území CHKO Slavkovský les leží v Karlovarském kraji a proto i převážná většina maloplošných zvláště chráněných území patří pod Karlovarský kraj, výjimky jsou označeny.

- *národní přírodní rezervace*

Poskytuje ochranu jedinečným přírodním ekosystémům nebo jejich souborům, vázaným na přirozený reliéf a typickou geologickou stavbu, v mezinárodním nebo národním měřítku ojedinělým svou strukturou, zachovalostí a přítomností význačných přírodních fenoménů.

NPR – Kladské rašeliny

NPR – Pluhův bor

- *národní přírodní památky*

Zpravidla území menší rozlohy s cílem zachování určitých specifických přírodních objektů vysoké (národní až nadnárodní) hodnoty. Národní přírodní památky vyhláší Ministerstvo životního prostředí obecně závazným předpisem (vyhláškou).

NPP Křížky

NPP Svatošské skály

NPP Upolínová louka pod Křížky

- *přírodní rezervace*

Určena k ochraně ekosystémů význačných pro určitý region či geografickou oblast. Má stanoveny obdobné základní ochranné podmínky jako národní přírodní rezervace a vyhláší ji obecně závazným předpisem příslušný krajský úřad.

PR Holina

PR Lazurový vrch (Plzeňský kraj)

PR Mokřady pod Vlčkem

PR Planý vrch

PR Podhorní vrch

PR Prameniště Teplé

PR Rašeliniště u myslivny

PR Smradůch

PR Údolí Teplé

PR Vlček

PR Žižkův vrch

- přírodní památky

Obdobou národní přírodní památky, avšak pouze s regionálním významem. Podobně jako u přírodních rezervací zřizuje její ochranu příslušný krajský úřad.

PP Čedičové varhany u Hlinek

PP Čertkus

PP Čiperka (Plzeňský kraj)

PP Dominova skalka

PP Homolka

PP Hořečková louka na Pile

PP Koňský pramen

PP Kynžvartský kámen

PP Milhostovské mofety

PP Moučné pytle

PP Poštovská louka

PP Podhorní slatě

PP Sirňák

PP Šemnická skála

PP Těšovské pastviny

PP Velikonoční rybník

Z výše uvedeného výčtu MZCHÚ se na území MAS 21 nachází:

- **NPR KLADSKÉ RAŠELINY**

Jedná se o pěťici lesních vrchovišť (celková plocha 305,65 ha). Jsou to Blatková vrchoviště s rašelinnými společenstvy na polorovině Slavkovského lesa v k.ú:

k.ú. Prameny – Malé rašeliniště, Petrák, Tajga

k.ú. Lázně Kynžvart – Lysina

k.ú. Mariánské Lázně – Husí les

k.ú. Vranov u Rovné, v nadmořských výškách 797m n.m. (Tajga) – 955 m n.m. (Lysina)

Rezervace byla vyhlášena v r. 1933. Dnešní využití je komplikováno značným přezvěřením, především dřívější úspěšnou aklimatizací jelena siky. Kolem Kladského rybníka vede naučná stezka, která byla v roce 2001 rekonstruována.

– PR HOLINA

Lesní porosty na jižních svazích kóty 804,8 m n.m. v Slavkovském lese v k.ú. Lázně Kynžvart a Valy u Mariánských Lázní o celkové výměře 40,84 ha v nadmořské výšce 672 – 766 m n.m. Jedná se o květnaté a kyselé bučiny a zbytky původních přirozených lesních společenstev. Holina je v současnosti jediná rezervace ve Slavkovském lese vytvořená k ochraně květnatých bučin, původně jednoho z nejrozšířenějších typů lesní vegetace v chráněné krajinné oblasti. Územím rezervace vede turistická trasa. Přírodní rezervace byla vyhlášena v r. 1990.

Obr.: Holina v létě

Obr.: Holina v zimě

– PR SMRAĎOCH

Mofetová pole na Toužimské plošině v k.ú. Mariánské Lázně v nadmořské výšce 768 – 780 m n.m. výměře 7,9 ha. Lesní rašeliniště s vývěry minerálních vod výrony plynů a výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Je to význačná algologická lokalita. Obsahuje dvě rozvolněné plochy podmáčených rašelinných smrčín, které jsou rozrůzněny šlenky (dočasně zatopené prohlubně v rašeliništi) s mofetovými vývěry plynů. Kromě unikátní řasové flóry zde roste řada vzácných druhů vyšších rostlin. Na trase od silnice k mofetám byla vybudována naučná stezka. Přírodní rezervace byla vyhlášena v r. 1968.

– PR ŽIŽKŮV VRCH

Listnatý lesní komplex pokrývající jižní a západní svahy Žižkova vrchu na severním okraji města Mariánské Lázně v nadmořské výšce 652 – 749 m n.m. o celkové výměře 11,26 ha.

Lesní porost na prudkém svahu tvoří květnatá bučina přecházející v suťový les. Vysoký podíl buku, kleny a dalších listnáčů ve stromovém patře a charakteristické bylinné patro s dominancí hájových druhů rostlin tvoří zachovalý přírodní ekosystém v zázemí lázeňského města. Hustá síť stezek, která je do lesního celku citlivě zasazena, odedávna slouží k vycházkám lázeňských hostů. Byl zde vybudován naučný geologický park a z minulosti se zde zachoval lesní hřbitov. Přírodní rezervace byla vyhlášena v r. 2003.

Obr.: Žižkův vrch – vyhlídka Bedřicha Viléma

– PR PRAMENIŠTĚ TEPLÉ

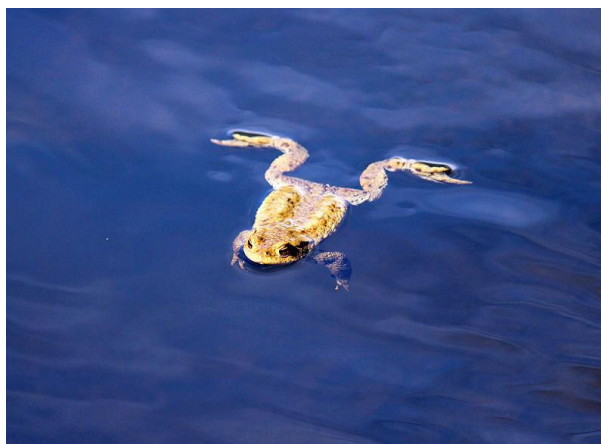
Necelé tři kilometry od centra Mariánských Lázní najdeme velmi cennou lokalitu Slavkovského lesa, přírodní rezervaci Prameniště Teplé. Rozkládá se v mělké pramenné pánvi říčky Teplé s řadou otevřených příkopů a se třemi rybníčky obklopenými podmáčenými loukami a s parkovými lesíky smrku a olše. Nejzajímavější jsou narezlé či tmavé močály. Tento zachovaný komplex biotopů je domovem řady vzácných druhů rostlin a živočichů.

Posláním rezervace je ochrana komplexu podmáčených luk a lesních porostů s výskytem vzácných rostlin a živočichů. Celé území bylo v minulosti využíváno jako pastviny, dnešní lesíky jsou většinou náletového původu. Převažují zde mozaikovitě porosty smrkových olšin. Správa CHKO v současnosti extenzivně kosí luční porosty a odstraňuje část náletů tak, aby si území PR zachovalo otevřený charakter. Připravuje se hrazení melioračních příkopů.

Přírodní rezervace má výměru 44,89 ha, leží v nadmořské výšce 749 – 776 m.n.m a byla vyhlášena v roce 1993.

Obr.: Prameniště Teplé

Obr.: Prameniště Teplé

– PP KYNŽVARTSKÝ KÁMEN

Skalní blok vzdálený 400 m severovýchodně od Lázní Kynžvart a 150 m nad Pasterbním rybníkem v Kynžvartské vrchovině o celkové výměře 0,16 ha v nadmořské výšce 610 m n.m. v k.ú. Lázně Kynžvart. Jedná se o žulový monolit s dokonale vyvinutými mikrotvary zvětrávání a odnosu (žlábkové škrapy). Původně kvádrotvítý tvar byl zaoblen na dnešní půdorys zhruba 7 x 5 m o výšce 6 m. Žlábkové škrapy mají hloubku až 60 cm a délku přes 1m. Přírodní památka byla vyhlášena v roce 1990 a nově v 1997.

Obr.: Kynžvartský kámen

– PP KOŇSKÝ PRAMEN

Pramen se nachází 300 m severovýchodně od vsi Chotěnov v k.ú. Chotěnov u M. Lázní v nadmořské výšce 572 m n.m. Jedná se o vývěr uhličitě minerální vody. Pramen je zachován a upraven tak, aby návštěvníkům umožnil občerstvení minerální vodou. Okolí vývěru bylo zastřešeno. Přírodní památka byla vyhlášena v roce 1996.

Obr.: Koňský pramen

Obr.: Koňský pramen

– PP TĚŠOVSKÉ PASTVINY

Těšovské pastviny jsou jednou z nejvýznamnějších lokalit s výskytem orchidejí v západních Čechách. Nachází se v k.ú. obce Těšov u Milíkova. Jedná se o výslunné západně orientované svahy na úpatí Slavkovského lesa, které zde přechází do Chebské pánve. Území se nachází v nadmořské

výšce 454–590 m n. m. Důvodem ochrany jsou svahové luční porosty s významnou populací vstavače kukačky a populace dalších zvláště chráněných rostlin.

V lokalitě suchých luk se kromě vstavače kukačky ze zvláště chráněných rostlin vyskytuje například vemeníček zelený, vemeník dvoulistý, pětiprstka žežulník a hruštička prostřední.

Přírodní památka má rozlohu 11,52 ha a byla vyhlášena v roce 2008.

2. Cestovní ruch na území CHKO

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les má svojí zvláštní a typickou charakteristiku vytvořenou především přítomností lázní, dále přítomností center soustředěné rekreace a rovněž i přítomností blízkosti hranic s Německem - v tomto aspektu se zpětnou vazbou na lázeňská místa. I když snahou Správy CHKO Slavkovský les je podporovat především specifiku sportovního pohybu, nelze se zcela ubránit vzrůstajícímu tlaku na zpřístupnění krajiny motorovým vozidlům. V poslední době se značně rozvíjí organizovaná takzvaná "středoevropská autoturistika" (hromadné autobusové zájezdy), která se díky atraktivnosti lázní a krajiny stala středem pozornosti a cílem skoro všech evropských tras tohoto druhu rekreace. Lze ji považovat za typicky hromadnou (objem návštěvníků během hlavní návštěvnické sezóny je značný). Převážná část těchto návštěvníků je po více dnů ubytována v lázeňských centrech a z těchto výchozích bodů pak většinou organizovaně navštěvují CHKO.

Moderní přístup lázeňské léčby si nelze představit bez pobytu v krajině a to zejména bez aktivního pohybu v této krajině.

V nynější době již existuje systém tzv. pohybových léčebných tras v Mariánských Lázních a v Karlových Varech. Tuto formu pohybu ordinují lázeňští lékaři jako doplňující léčebnou kúru. Do budoucna lze počítat s rozšířením těchto tras a s případným napojením na stávající síť značených turistických cest a v neposlední řadě i na systém turisticky řízených center - např. naučné stezky apod. Dojde tak k rozšíření léčebných možností a z hlediska ochrany přírody pak k řízenému usměrňování nadměrného volného pohybu po krajině.

V oblasti není dokončen systém značených turistických cest. V budoucnu se předpokládá podpora projektů směřujících ke zlepšení návštěvnické infrastruktury včetně turistického značení.

Důležitá je návaznost značených turistických tras na naučné stezky, vyhlídková místa, či jiné význačné krajinné a společenské body v krajině.

Vzhledem k náročnosti terénu v centrální části CHKO, k existenci tzv. jelenářské oblasti, projektu záchrany tetřívka obecného, ochrany zimovišť vzácných druhů fauny (např. tetřeva hlušce), je pohyb v centrální části CHKO povolen pouze po značených turistických cestách.

Masové turistické akce jsou řízeny podle dohody uzavřené mezi MŽP a sekci turistiky, kde jsou stanoveny přesné podmínky. Tyto masové akce jsou odkloněny z 1. zóny CHKO a jsou směřovány do okrajových částí oblasti a to zásadně po značených turistických cestách. Pouze ve 3. a 4. zóně je možná výjimka propojení těchto tras vlastním krátkodobým značením a to jen ve výjimečných případech (např. při pořádání masových turistických akcí).

- Naučné stezky

V současné době se na území CHKO Slavkovský les nachází 13 naučných stezek, z toho 5 na území MAS 21:

Geologický park v Mariánských Lázních

počet panelů: 24 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

NS Geologický park láká k delší procházce v zachovalých bukových lesích nad Mariánskými Lázněmi. Dozvíte se takřka vše o místním geologickém podloží, které ovlivňuje kvalitu a výbornou chuť zdejších minerálních vod. Na cestě po geologickém parku jsou připraveny i obrovské kameny s vybroušenými plochami, kde si můžete prohlédnout strukturu a texturu místních nejčastějších hornin – porfyrické žuly, muskovitické žuly, křemenné žiloviny, ruly a pararuly či hadce a čediče. Součástí naučné stezky je i symbolický hřbitov občanů Mariánských Lázní padlých za první světové války.

Lázeňskými lesy okolo Mariánských Lázní

počet panelů: 23 ks

typ: Pěší

obtížnost: Střední

Procházka po jedné z místních nejdelších naučných stezek lázeňskými lesy okolo Mariánských Lázní seznamuje turisty s lesním hospodářstvím, historií a dalšími zajímavostmi v Mariánských Lázních a jejich okolí. Na 23 informačních panelech se poučíme např. o hospodaření v lázeňských lesích, klimatické funkci lesa, spárkaté zvěři a ostatní místní flóře a fauně.

Naučná stezka Kladské rašeliny

délka: 2,0 km

počet panelů: 15 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

NS Kladská je jednou z nejstarších stezek v České republice. Představuje přírodní i historické zajímavosti zdejších rozsáhlých rašelinišť.

Prochází po hranici národní přírodní rezervace Kladské rašeliny, část Tajga. Přístup je umožněn po téměř 2 km dlouhém dřevěném chodníku, je tedy dostupná i pro tělesně handicapované.

Na trase je několik odpočívadel s lavičkami a altán na ostrůvku jednoho z rybníků. Panely kolem stezky informují nejen o lesních ekosystémech či hospodářských druzích lesů nebo rostlinách a zvířatech místních rašelinišť, najdeme zde i historii osady Kladská a příběhy lidí spjatých s tímto krásným místem. Význam chráněné krajinné oblasti Slavkovský les podtrhuje bohatý výskyt

minerálních pramenů. Také díky nim přitahuje oblast každoročně velký počet návštěvníků z domova i ze zahraničí. Na naučnou stezku navazuje expozice Dům přírody Slavkovského lesa, který je umístěn na Kladské návštěvníkům poutavou formou přibližuje krásy zdejší přírody. Dům přírody obsahuje čtyři expozice, které představují nejvýznamnější a nejcennější místa CHKO Slavkovský les - minerální prameny, rašeliniště, hadce, mokřady a lesy. Domem přírody návštěvníky provází jelen evropský, typický obyvatel zdejších lesů.

Naučná stezka Kynžvartské kyselky

počet panelů: 1 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Naučná stezka Kynžvartské kyselky začíná na rozcestí u silnice vedoucí z Kynžvartu do Mariánských Lázní. Dovede nás ke třem kyselkám (Jezevčí, Kančí a Liščí), které vyvěrají ve svahu pod přírodní rezervací Holina. Dozvíme se zde, co je to minerální voda a jaké parametry musí splňovat.

Naučná stezka Smraďoch

počet panelů: 2 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

NS Smraďoch zve na krátkou procházku do oblasti tektonického zlomu k přírodním výronům oxidu uhličitého a sirovodíku. Vznikají zde nepravé bahenní sopky, tzv. mofety, a otevřená rašeliništní jezírka. V biotopu rašelinišť rostou některé chráněné rostliny jako například rosnatka okrouhlostá, tučnice obecná nebo klikva bahenní. Tuto naučnou stezku najdeme na cestě z Mariánských Lázní do Pramenů, je zde parkoviště, lesní cesta a navazující dřevěný chodník s výhledem na bublající jezírka. Stezka na Smraďochu je dlouhá cca 70 metrů. Nachází se zde dvě vyhlídkové plošiny ze kterých lze pozorovat mofetový štít s nepravými bahenními sopskami a vývěry plynů - oxidu uhličitého a sirovodíku, jehož zápach dal tomuto jedinečnému místu jeho jméno.

Zbývající naučné stezky jsou rozprostřeny na území ostatních MAS:

Bečovská botanická zahrada

počet panelů: 6 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Areál Bečovské botanické zahrady je ideálním místem pro aktivní odpočinek celé rodiny. Tato botanická zahrada láká návštěvníky již od 20. let 20. století, kdy ji vybudovala šlechtická rodina

Beaufort-Spontinů. I dnes je udržovaným místem s přírodními krásami, které návštěvníkovi ukazuje vývoj lesa, život v říčce Teplá i historii místní zahrady v lokalitě nad řekou.

Bečovská panoramatická stezka

počet panelů: 1 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Bečovská panoramatická stezka nás zve přes horské louky a lesy kolem celého města k nejednomu místu, kde uvidíme celý Bečov i s okolními lesními hvozdy jako na dlani. Toto malebné městečko, vystavěné v kotlině Tepelské vrchoviny přímo láká návštěvníka k výletu na místa, která skýtají pohled shora na hrad a zámek na skále nad říčkou Teplá.

Dolování v okolí Michalových Hor

počet panelů: 5 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Výlet za dolováním do okolí Michalových Hor slibuje naučná stezka, která vede kolem pozůstatků hornických štol v městečku oplývající nejen krásnou přírodou, ale také bohatou montánní historií.

Prohlédnout si lze historickou budovu horního úřadu, odkud jde trasa přes louky nad městem k pozůstatkům starých důlních děl, štoly sv. Michala, sv. Barbory a Jakuba, jež jsou v dnešní době významnými zimovišti netopýrů.

Naučná stezka Milhostovské mofety

počet panelů: 5 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

K přírodní památce Milhostovské mofety vede naučná stezka u obce Ovesné Kladruby. Zde v údolí Jilmového potoka se nachází sirouhlíčitě plynné výrony, které podobně jako v PR Smraďoch prozrazují svou přítomnost charakteristickým zápachem.

Na místě jsou v zemi prohlubně tvaru misky či jámy s kolísavou hladinou vody, kde k povrchu probublávají oxid uhličitý a sirovodík.

Naučná stezka Mnichovské hadce

počet panelů: 9 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Tento turistický bod je jednou z nejkrásnějších lokalit Slavkovského lesa. Na jedné straně silnice se rozprostírá národní přírodní památka Upolínová louka pod Křížky, kde roste vzácný upolín evropský.

Na druhé straně zde z hadcové skalky shlíží tři kříže, které jsou památkou na uzdravení tří synů a které zde vztyčila místní rodina.

Na místo lze dojet po silnici z obce Prameny směrem na Novou Ves. Dalším lákadlem pro turisty je nedaleko protékající Dlouhá stoka, technická památka, která byla vybudována začátkem 16. století Hanušem Pluhem z Bečova.

Naučná stezka Šibeniční vrch

počet panelů: 8 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Další naučná stezka nás dovede z Bečova nad Teplou na mystické místo Šibeniční vrch. Informační panely podél cesty informují nejen o místní historii, ale i o různých způsobech mučení a poprav a zvycích spjatých s tímto řemeslem. Na vrcholu vrchu na návštěvníky čeká rozvalina kruhové kamenné stavby, na níž dříve stávala dřevěná konstrukce popraviště. Podle místních historek pouhé dotknutí se této stavby přináší neštěstí.

Naučná stezka Svatošské skály

délka: 13,0 km

počet panelů: 15 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

Krásnou procházku v údolí řeky Ohře nabízí naučná stezka Svatošské skály. Hluboko zaříznutý kaňon peřejnaté řeky nás zavede k bizarnímu skalnímu útvaru, zcela ojedinělému v širokém okolí. Lidová představivost napomohla vzniku pověsti o Janu Svatoši (Hansi Heilingu) a zkamenělému svatebnímu průvodu, která je vyprávěná v mnoha verzích. Naučná stezka vede z Doubí u Karlových Varů po lesní cestě přístupné pro cyklisty i pro pěší při břehu řeky Ohře až ke Svatošským skalám.

Zaniklé obce na Březovsku

počet panelů: 18 ks

typ: Pěší

obtížnost: Lehká

NS Zaniklé obce na Březovsku mapuje historii dnes již neexistujících vesnic. Jde o neobyčejná místa ve Slavkovském lese, kde jsou dodnes patrné stopy někdejšího života, který zde vymizel v důsledku existence vojenského cvičkového prostoru v letech 1946 – 1953.

Informační panely stojí například v místech bývalých vesnic Horní a Dolní Žitná, Smrkovec, Rovná, Vítkov, Kostelní Bříza nebo Čistá.

- Cyklotrasy

Územím CHKO probíhají tyto značené cyklistické trasy:

- 6** (cyklostezka Ohře) Cheb - Kynšperk nad Ohří – Sokolov – Karlovy Vary – Ústecký kraj
- 361** Klášter Teplá – Mariánské Lázně – Stará Voda – Dyleň, rozc. – Mýtina – Loreta- Slapaný
- 362** Klášter Teplá – Bečov – Krásno – Horní Slavkov – Loket
- 2017** K. Vary – H. Slavkov – Třídolí – Hrušková – Sokolov
- 2023** Mohelno – Brtná – Dolní Žadov – Úbočí – Horní Lazy
- 2026** Chodov u Bečova – Hlinky – Březová u Karlových Varů
- 2135** Mohelno – Jedlová – Stará Voda – Lázně Kynžvart – Prameny – Krásno
- 2136** Lázně Kynžvart – Lazy – Kynšperk n. Ohří
- 2138** Mariánské Lázně – Michalovy Hory – Plzeňský kraj
- 2139** Mariánské Lázně – Nimrod - Prameny
- 2140** Mariánské Lázně – Králův kámen – Potok Rota
- 2142** Mariánské Lázně – Králův kámen – Kladská
- 2232** Bečov – Toužim – Nečtiny
- 2248** Mokřina – rozc. u Trojice – Libava
- 2253** Mariánské Lázně – Lázně Kynžvart
- 2254** Králův kámen – Bašus - Lazy
- 2288** Karlovy Vary - Bochov

- Rozhledny

Z celkového počtu 23 rozhleden v Karlovarském kraji se na území CHKO nachází pouze tři.

Hamelika v Mariánských Lázních

Datum otevření: podzim 1876

Výška ochozu: 20 metrů

Výhled: polokruhový; S - Slavkovský les s Lesným a Lysinou, Kamzík; V - omezen stromy, J-omezen stromy, část Mariánských Lázní, Český les, Z - Dyleň, lázeňské centrum Mariánských Lázní.

Lázeňské rozhledny patří k těm vůbec nejstarším na našem území. Nejinak je tomu i v případě Hameliky, jejíž rodný list vystavený v roce 1876 pochází z dob, kdy se u nás klasické rozhledny ještě prakticky nestavěly (jejich boom přišel až o nějakých 10 let později). Době vzniku odpovídá i pro rozhledny netypický vzhled připomínající spíše hradní hlásku. Tento dojem ještě umocňují ve stejné době umělé vybudované zbytky hradeb a brány. Kvalitně vybudovaná rozhledna pak volně přístupná nepřetržitě sloužila především lázeňským návštěvníkům, když se pro ty zdatnější stala velmi

oblíbeným a častým cílem vycházek. V rámci rekonstrukce probíhající v letech 2005 - 2006 byla vybudována stříška, vyměněn ochoz a vyspraven vnitřek věže. Rozhledna je volně přístupná.

Kamzík v Mariánských Lázních

Postavena: 1898

Výška ochozu: 17 metrů

Výhled: výrazně omezen okolními stromy, mezi nimi částečně Český les, Dyleň, část Mariánských Lázní a Slavkovského lesa.

Lázeňské rozhledny jsou zvláštní kapitolou v české rozhlednové historii. Na jednu stranu vždy k lázeňským městům patřily a svou ozdobnou architekturou byly jejich perlami, na straně druhé je až nebezpečně spojují smutné osudy. Současný objekt byl postaven v letech 1895 - 1898 na místě původního vyhlídkového altánu a jako poslední byla přistavěna právě 25 metrů vysoká vyhlídková věž. Kromě ní byly součástí areálu ještě prostorné sály, kavárna a restaurace. Postupně přibývaly další kratochvíle jako hřiště a kurty a vrch, tehdy zvaný Forstwarte, se stal jedním z nejdůležitějších míst oddechu v Mariánských Lázních. V průběhu 2. poloviny 20. století se stal Kamzík (tento název získal v roce 1956, kdy byla u objektu postavena socha kamzíka) veřejnosti přístupný a velmi oblíbený. Časy se změnily až po roce 1989, kdy se zde odehrála jedna z mnoha nezdařilých privatizací. Po ní sice ještě pár let objekt fungoval, ale roku 1997 byl opuštěn, bohužel bez strážní služby, a tak nic nebránilo mohutné devastaci a rozkradení všeho, co se ukrást dalo. Již 4 roky po ukončení provozu byly části Kamzíku v podstatě zříceninou. Současný majitel má v plánu stavbu rekonstruovat.

Obr.: Rozhledna Kamzík

Obr.: Rozhledna Hamelika

Krásenský vrch u Krásna

Datum otevření: 23. 6.1935

Výška ochozu: 25 metrů

Jedná se v našich poměrech o velmi unikátní stavbu. Za jedinečný vzhled věže je osobně zodpovědný sochař Willi Russ, který se možná při jejím projektování inspiroval u starobylých zikurratů. Rozhledna byla vystavěna v letech 1933 - 1935, tj. v době, kdy na našem území vrcholila hospodářská krize. Od doby svého otevření v roce 1935 je rozhledna takřka nepřetržitě volně přístupná.

Krudum ve Slavkovském lese

Rok postavení: 2008 (nová rozhledna)

Výška: 60 m (vyhlídková plošina ve výšce 29,5 m)

Původní rozhledna byla otevřena v roce 1932, i v dřívějších dobách na tomto místě pravděpodobně stály rozhledny, které ale nejsou doloženy přímými historickými prameny. Po druhé světové válce a odsunu německého obyvatelstva místo postupně pustlo. V roce 1981 byly zbytky zchátralé rozhledny buldozerem srovnány se zemí a na místě zůstala hromada kamení. Po roce 1989 se postupně objevily snahy o vybudování nové rozhledny, která by ovšem musela mít vyšší výšku než původní 10 m rozhledna, což by bylo velmi finančně nákladné. Ve spojení s Českým telekomem se nakonec podařilo postavit novou rozhlednu, která byla slavnostně otevřena v roce 2008.

Rozhledny Hamelika a Kamzík se nachází na území MAS 21 a Krásenská rozhledna a rozhledna Krudum na území MAS Sokolovsko.